

Издази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
годину 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплатна плаћа се у
плаћеним писмима неко-
средно администрацији „Гл.
Црногораца“ на Цетиње, а
може се и картом унут-
ршњом на пошту у Котор.
Доплате илжу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новча. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ЦЕТИЊЕ, 25 априла.

Гора се обукла зеленилом, рудине
и ливаде цвијећем се одијевају, про-
леће се врће са својим милинама,
а узвишена паша владалачка кућа и
она свлачи са себе црнло, које је
годину дана носила за блаженопочив-
шом Књагињом Маријом, уздишући
за својим цвијетом, којему ево узалуд
прво пролеће свиће. Узалуд на овоме
свијету.

Година дана данас се навршила,
да је Књагиња Марија из ове доли-
не суза узлећела на небо, гдје траје
вјечно пролеће, да се ту моли пред
Престолом Вишњег за своју милу
породицу, која толико за њом тугује,
за Црну Гору, која њезину успомену
благосиље.

И молитве невине душе наше
никад незаборављене Књагиње усли-
шане су биле пред престолом Цара
небескога.

Кроз ову годину дана наш вла-
далачки дом засијнуо је новим сјајем,
и разгријао српски народ на све стра-
на новом падом у љешну будућност.

Кроз ову годину дана Црна Гора
узвисила се пред свијетом новијем
угледом и новијем силама.

Та мисао нека тјешни Узвишене
Родитеље, када њихово чедо служи бу-
дућности Црне Горе и Српскога наро-
да, за чију је срећу провиђење по-
звало на владу дом Петровић-Његоша
да замијени Црнојевиће.

А Црна Гора и Српски народ
благосиља име Књагиње Марије, као
што благосиља остале живе чланове
срећно-владајуће куће Петровић-Ње-
гоша.

Али ће и вазда кад пролеће сва-
не, кад се природа почне прелијевати
веселем и љубављу, Височанствени Дом
и цијела Црна Гора уздахнути за Кња-
гињом Маријом, која тога весела
више не ужива на овоме свијету.

Душа јој на ономе царовала, као
што јој име међу нама царује!

„Тан“ о Грчкој.

У потоњем броју францускога ли-
ста „Le Temps“ овако се уметује о
положају у Грчкој:

„Силе, које су баш с хришћан-
ским дуготриљењем и умилењем под-
писале кавгу између Бугарске и
Србије, на сушта више, у особи кне-
за Александра, наградили сретну побу-
ну, нијесу, како се чини, вољне, да на
исти начин и с Грчком поступају. На
очиглед изјаве Делијанисове — која и
ако је учињена у једанаести час, ипак
је добро дошла — кабинети сила по-
тисница нијесу хтјели да баце свој
утицатум у компар.

Није доста само то, да Грчка по-
пусти и да се разоружа: од ње се
тражи, да се разоружа у одређеном
року, да поступи у прописаној

камичак по камичак на том величанством
здању.

Најпрече је одмах, непочасив часа,
уклонити из радикалних редова све што
може служити као наша унутрашња по-
метња за изборе.

Само је један пут и једно средство
да се то постигне:

Биоградским заступницима либерално-
радикалног начелног савеза радикали из
унутрашњости треба да одговоре: — то
питање о савезу уноси сад забуну и рас-
тројство у наше редове, оно смета наше
прегнуче, оно збуњује нашу једнодушност.
Сада у очи избора и под опсадним стањем
ми немамо ни времена ни згоде за рас-
прављање тога питања, с тога о њему
нећемо сад да чујемо, оставите за сада
све то, маните све то, сједите у Београду
мирно, и ако нам у изборној борби не мо-
жете помоћи, немојте нам бар ни одмагати
истичући у невријеме питања која се не
смију и не могу прекршити преко кољена.

Послије таквога одговора биоградски
заступници савеза имали би да објаве у
свом органу: да су одустали од савеза,
да је то питање за сад дигнуто с дневног
реда, да странка све до избора има сма-
трати као да оно није ни покретано, као
и да не постоји.

Само тако странка би ушла у изборну
борбу сложна и једидушна, штојој је за
успјех пријеко потребно; само тако мјесне
групе добиле би могућност да се слободно
крећу у својој изборној тактици и да спра-
мљују противничке странке маневрину
тако како ће себи извојевати највећи
успјех.

Напротив, буде ли угледних људи из
унутрашњости, који с ад пристају на са-
вез и потпишу га, растројство је неизбеж-
но, пошто је сигурно и несумњиво да ће
бити такође угледних људи, који на савез
неће пристати нити ће га потписати.

Ту је онда подвођеност готова, а коме
ће то њи у рачун — нека процијене сами
радикали из унутрашњости.

Огромну одговорност узимају на се
и пред странком, и пред народом, и пред
историјом они угледни радикали и мно-
гогодишњи посланици, који прегну те сад
потпишу савез, као год што су огромну
одговорност натоварили на се и они који
биоградски другови, који су изабрали овај
најнегоднији тренутак пред изборе да
својим друговима опру у бок питање о
савезу и ставили људе у прикљештен по-
ложај да за двадесет и четири сата ри-
јеше питање о начелном савезу са стран-
ком с којом смо се борили пуних шеснајест
година.

Мој се предлог дакле своди на ово:
И они који су за савез, и они који су
против савеза треба да се сложе у овом
једном: да сад није тренутак за
ријешавање тога питања, да о
њему треба за сад пресјећи сваки говор,
прекратити сваки рад, ући сложено у из-
борну борбу. Мјесним групама оставите
слободу да се једино и искључно
зарад изборног успјеха споразу-
мјевају и узајамно помажу с киме нају за

најкорисније. Питање о начелном савезу
да се остави за доцније, кад се дигне
опсадно стање, кад се прилике боље ока-
рактеришу и разбистре, кад добијемо мо-
гућност да се скупимо на један велики
радикални збор, гдје ће се чути сва ми-
шљења, гдје ће сваки имати прилике да
исприни развије своје погледе и изнесе
своје разлоге за и против савеза.

У томе лежи спас за јединство наше
странке, у томе је спас за наш изборни
успјех — то је данас најпрече!

Радикалици, узмите се на ум да пи-
тање о савезу с либералима не буде у
очи избора за радикалну странку оно што
је кобна кнежева вечера била у очи Видов-
дана за српску војску на Косову.

Мјесто „Уставности“, која је за-
брањена, почела је излазити „Нова
Уставност“. Узрок забране „Уст.“,
објашњује „Нова Уст.“ овим ријечи-
ма: „Погрјешка коју су учинили
штампарски радници без

вјестио је владу да изгледа као да ће Турска продријети у Грчку. — Атинска посада примиће вечерас наредбу да крене пут Тесалије. — Турска ратна лађа стићи ће под Фалеро да прихвати т. министра, који, прије него што се укрца предати ће ултиматум.

Гледстон је изјавио: ако Делијанисов одговор на данашњу ноту не буде повољан, у томе случају велике ће државе одмах предузети потребите мјере да се постигне велика сврха за којом се иде.

ПЕТРОГРАД, 25 априла. Нелидов долазећи из Ливадије стигао је у Одесу; отуда ће преко Беча у Кисинген, на купатила.

Рајтерова јавља: Преставници великих држава у Атини, сматрајући одговор Делијанисов непогодан, укрцаће се данас на лађи.

У Атини велика узбуна.

БЕЧ, 25 априла. Свијех седам посланика кренуло; осталоше први секретари али не официјално акредитирани. — Грчка просто предузимље војничке обранбене мјере.

АТИНА, 25 априла. Прије поласка представника четири силе објавиле су, да ће оставити своје секретаре и отправнике послова. Заступник турски изјавио је, да полази због тога што и његови другови полазе. Министар поморства паредио је, да одмах пође топовњача Саламинија у Цариград, да прихвати тамошњег грчког заступника Кондуриотиса.

ЛОНДОН, 25 априла. Рајтер јавља, да је француски заступник остао у Атини.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 26. Априла.

— У понедељник (21 априла) навршила се годишњица блаженопокојноме Књазу Александру Карађорђевићу. У овдашњој свето-обитељској цркви, синови покојника: књажеви Петар, Ђорђија и Арсеније, синовац књ. Божидар и унук господин Александар Николајевић приредише парастос коме присуствоваху и чланови Височанствене породице.

— У уторник (22 априла) прослављен је, као обично сваке године, рођендан Њезина Височанства Књагиње

Милене. По служби божјој и свечаноме благодарењу, коме присуствоваху чланови Височанствене породице, књажеви Карађорђевићи, цијело дипломатско тијело, високи црногорски достојанственици, више чиновништво, учитељско особље са учећом младежи и т. д., уз грување топова цијела сјајна поворка отишла је у двор на честитање Њ. В. нашој љубљеној Књагињи. Због невршене короте свечаност се на томе ограничила.

— У сриједу, на Ђурђев-дан, крено име Височанствене породице, послје прквенијех обреда био је објед у свјетломе Двору. Имаху част позвани бити: Његово Високопреосвештенство г. митрополит Митрофан, чланови дипломатског тијела, г. г. министри и г. г. војводе и остали главари који дођоше из унутрашњости. У вече била је трпеза за ниже чиновништво и преставнике грађанства.

— У петак (25 априла) навршила се годишњица блаженопокојној Књагињи Марији. Парастосу присуствоваху Њихова Височанства и Њихове Свјетлости, сви званичници и виши и нижи, ученици и мноштво грађанства, особито женскога пола.

— Ове недјеље стигао је на Цетиње г. Шефер француски министар-резидент.

— Ове недјеље отишао је с Цетиња у Дубровник на сусрет Његовском Височанству надвојводи Албрехту аустро-угарски министар-резидент г. пуковник Милиновић.

Црногорско Поморство.

У цињ, 14 априла. — Ове недјеље имали смо источне вјетрове лагушне и тихе. Облачно и море мирно.

Доједрише:

7 априла. Траб. турек „С. Никола“, тон. 10, капет. Н. Кастор из Мелине, су

једно самоубиство на 200 сиротињих случајева. У Берлину је 1798 падао један самоубицац на 900 умрлим, а 1866—70 већ је на 140 мртвих долазило по једно самоубиство. У Саксонији најчешће се дешавају самоубиства. Тамо је већ 1836 било 158 случајева на милијун становника, а 1878 године било је 389 самоубилаца. У Данској је било самоубиства (1836—40) 313 на милијун а 1869—78 године 290. У Галицији и Буковини 79 случајева од 1819—24 године, а 1873—77 године 98. У Италији од 1864—68 било је 30,8. У Шпанији (1856—65) бјеше 14,5 па је дошло (1866—70) до 17 случајева. У Далмацији је било 16 самоубиства од 1819—24 године па је тај број опао (2864 до 1872) до 14. У Норвешкој је било (1846—50) 110 самоубиства па је и тамо опадало (1871—75) до 70.

Сви су статистичари опазили, да се германски сој много више убија сам него народи романског и словенског племена. По горњим бројевима то се јасно види. Па и у самој Њемачкој има највише самоубиства по олим крајевима гдје је чист њемачки народ (Горња Њемачка, Саксонија, Ширингија, Хановеранска; поланске војводеине), него по олим областима гдје је становништво мјешовито (источне области у Прусији, Алзасија и Корена, рајске области и јужна Баварска). По аустријским земљама гдје је чисто њемачко становништво (Доња аустрија, Салцбург) самоубиство је необично големо: 260 односно 111 случајева на милијун становника. Па и ондје гдје је становништво мјешовито, опет се Германи више убијају. У Француској по сјеверним крајевима дешава се много више самоубиства него на југу. Морези у својој књизи; II Suicide, Saggio di Statistica morale comparata. (Самоубиство, покушај из упоредне моралне статистике) доказује, да се на сјеверу француском дешава више самоубиства за то — што је некада по тим крајевима живјело махом плаво германско становништво, док је на југу живјело приморјасна келтска раса. Мали број самоубиства у Инглиској у сразмјери према Њемцима и Данцима тумачи исти статистичар тиме што су се у Инглиској измјешали германски Англо-Саси с тамошњим Келтима.

По свему овоме види се: да је чистом њемачком соју остала та тужна превага да се највише сам убија.

МАЋЕДОНСКИ ЛЕТОПИС.

Године послје Христа.

(Наставак).

1347 (12 дек.) цар Душан са царicom Јеленом и великом пратњом дође у Свету Гору, коју је 1345 год. добио од Грка. Ту остаде до 26 апр. 1348 давајући обилате дарове светогорским манастирима. 1348 (29 апр.) враћајући се из Свете Горе у Призрен, цар Душан даје први св. арапџел у Јерусалиму, коју су Неманићи сазидали, цркву св. Николе на Врањини са селима и т. д. као и дубровачки епископ једнак од 500 перпера годишње.

1349 (12 јунија) цар Душан даје велика добра руском манастиру у Светој Гори, који је Русија сасвима напустила била.

Исте године продре Душан до Ливадије спрочу острва Негропонта.

Исте године 21 маја цар Душан са државним сабором епископим у Скопљу донесе законик, који продужи 1354 год.

Исте године у децембру војвода Прељуб цара Душана доврши освојење Тесалије и јелиске Влашке (цинцарске земље); затим освоји Јанину и остаток Епира. Зато му Душан даде титулу кесара и даде му у државу земље, које је освојио.

1352. цариградски патријарх баца анатему на Србију и на епископа цара, што се без са згољена његова основа епископ патријаршија. Ова анатема скинута је 1375 год.

1354. (2 марта поћу) тресла се земља у јужној Тракији, да су многи градови пропали са цијелом народом. Турци су догале држали Чимпу или Цимпу на Херсонезу, па употребе општу забуну и зау